

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова Приймальної комісії
Державного податкового університету

Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ
« 31 05 2024 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії» освітньої програми
«Геополітика, геостратегія та міжнародні відносини»

Ірпінь – 2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Зміст фахового вступного випробовування в розрізі навчальних тем ...	5
3. Зразок завдання фахового вступного випробування	9
4. Критерії оцінювання	13
5. Перелік рекомендованих джерел	14

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти вищої освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Геополітика, геостратегія та міжнародні відносини» розроблена відповідно до Положення про приймальну комісію Державного податкового університету, затвердженого Вченою радою Університету державної фіскальної служби України (протокол від 24 грудня 2021 року № 3).

Вступники повинні володіти сукупністю сучасних наукових підходів щодо здійснення професійної діяльності в сфері міжнародних відносин.

Програма фахового випробування включає програмний матеріал дисциплін:

- Історія політичних вчень;
- Загальна теорія політики;
- Політичні інститути та процеси;
- Теорія міжнародних відносин;
- Зовнішня політика України;
- Світовий порядок та геополітика.

Метою фахового іспиту є оцінка знань програмного матеріалу дисциплін професійної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та вміння застосовувати набуті знання.

Програма фахового іспиту складається з пояснювальної записки, змісту фахового іспиту з навчальних дисциплін, критеріїв оцінювання результатів фахового іспиту, списку рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

Тема 1. Історія політичних вчень як наука

1. Предмет Історії політичних вчень як науки
2. Політико-правової ідеології в країнах Давнього Сходу:
3. Становлення політичних і правових поглядів у Стародавній Греції та Римі.
4. Політико-правові вчення Демокрита, софістів, Сократа, Платона, Аристотеля, Сенеки, Цицерона та римських юристів

Тема 2. Історія політичних вчень доби Середньовіччя

1. Специфіка та хронологія політичних вчень Середньовіччя.
2. Католицька церква в міжнародних відносинах Середньовіччя.
3. Особливості розвитку політико-правових вчень Середньовічної Європи у теократичних доктринах А. Блаженного та Ф. Аквінського.
4. Політичні та правові вчення в Західній Європі у період Відродження та Реформації:

Тема 3. Історія політичних вчень та міждержавних відносин Нового часу

1. Вплив буржуазних революцій на формування державно-правових концепцій Просвітництва: Г. Гроцій, Т. Гобс, Д. Локк
2. Вестфальська система світоустрою (1648)..
3. Віденська система міжнародних відносин.
4. Взаємини провідних країн світу в ХІХ ст.
5. Утворення Антанти та Троїстого (Почвірного) союзу.

Тема 4. Історія міждержавних відносин Новітньої доби

1. Англо-германські суперечності 1904 – 1907 рр.
2. Падіння імперій після Першої світової війни.
3. Версальсько-Вашингтонська система повоєнного світоустрою.
4. Міжнародні відносини періоду нової європейської рівноваги (1923 – 1932).
5. Дипломатія напередодні та під час Другої світової війни.
6. Ялтинсько-Потсдамська система повоєнного світоустрою.
7. Біполярний світ та «холодна війна». Постбіполярний світ.

Тема 5. Історія політичних вчень в біографіях

1. Політичні ідеї та дипломатія А. Ж. де Рішельє.
2. Ідеї про вічний мир між країнами І. Канта.
3. Дипломатія В. Вільсона.
4. Дипломатія Ф. Рузвельта.
5. Геополітичні ідеї Й. Сталіна.
6. Геополітичні ідеї А. Гітлера.
7. Дипломатія В. Черчилля.

Тема 6. Політична думка на території України

1. Політичні погляди за часів Київської Русі.
2. Політичні ідеї Б. Хмельницького.
3. Кирило-Мефодіївське товариство про державно-політичний устрій України (Микола Костомаров, Михайло Драгоманов).

4. Політичні ідеї М. Грушневського.
5. Політичні ідеї П. Скоропадського.
6. Політичні ідеї С. Петлюри.

ДИСЦИПЛІНА «ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ»

Тема 1. Політологія як наука

1. Визначення предмету політології.
2. Функції політології.
3. Сутність та види політики
4. Структура політики.
5. Методи політики.

Тема 2. Політична влада

1. Основні види і форми влади.
2. Політична влада, її сутність та структура.
3. Теорії походження влади.
4. Легітимність і криза легітимності влади.
5. Інститут політичної влади в Україні.

Тема 3. Політична система

1. Політична система, її характеристики.
2. Типологізація політичної системи.
3. Держава як інститут політичної системи.
4. Теорії походження держави.
5. Форми державного правління та державного устрою.
6. Проблема децентралізації управління в Україні.

Тема 4. Політичні ідеології

1. Сутність, функції політичної ідеології
2. Лібералізм.
3. Соціал-демократія.
4. Комунізм
5. Консерватизм
6. Фашизм.
7. Націоналізм

Тема 5. Політичне лідерство

1. Соціальні причини елітарності сучасного суспільства.
2. Типологія еліт.
3. Протиріччя розвитку і джерела формування політичних еліт.
4. Політичне лідерство.
5. Проблеми формування політичної еліти в Україні.

ДИСЦИПЛІНА «ПОЛІТИЧНІ ІНСИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ»

Тема 1. ДЕРЖАВА ЯК БАЗОВИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

1. Поняття держави та її соціальне призначення. Структура і функції держави.
2. Форми політичного правління і державно-територіального устрою.
3. Правова держава: сутність і основні принципи.
4. Форми державного правління, державного устрою

Тема 2. ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ ТА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

1. Політичні режими як спосіб політичного панування
2. Типи політичних режимів та їх характеристики.
3. Трансформація політичних режимів.
4. Поняття політичної системи. Порівняльний аналіз сучасних політичних систем.
5. Актуальні проблеми вдосконалення політичної системи в Україні.

Тема 3. ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ТА ВИБОРЧІ СИСТЕМИ

1. Ознаки та функції політичних партій. Класифікація політичних партій.
2. Виникнення партій сучасного типу та їх роль у житті суспільства.
3. Сутність і різновиди партійних систем.
4. Особливості формування політичних партій і рухів в Україні.
5. Типи виборчих систем. Виборча система України.

ТЕМА 5. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ТА ВИБОРЧІ СИСТЕМИ

1. Ознаки та функції громадянського суспільства політичних партій. класифікація політичних партій.
2. Виникнення громадянського суспільства.
3. Особливості формування громадянського суспільства в Україні.
4. Помаранчевий та Євромайдан. типи виборчих систем. виборча система України.

ДИСЦИПЛІНА «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Тема 1. Теоретичні підходи до вивчення міжнародних організацій

1. Міжнародні організації: поняття, ознаки, класифікація, порядок утворення.
2. Етапи становлення міжнародних організацій як складової системи міжнародних відносин.
3. Утворення Ліги Націй, її роль у світовій політиці міжвоєнної доби.
4. Розпад колоніальної системи та створення регіональних міжнародних об'єднань.

Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій

1. Принципи та норми міжнародного права, що регламентують діяльність міжнародних організацій.
2. Прийняття рішень у міжнародних організаціях.
3. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій.
4. Цілі, сфера компетенції, функції, організаційна структура міжнародних організацій.
5. Міжнародні службовці: основні ознаки й елементи статусу міжнародного службовця.
6. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях: правові основи створення та напрями діяльності.

Тема 3. Міжурядові організації системи Організації Об'єднаних Націй

1. Нормативно-правова база діяльності Організації Об'єднаних Націй.
2. Структура та головні органи ООН. Генеральна Асамблея. Рада Безпеки. Міжнародний суд. Секретаріат ООН.
3. Спеціалізовані установи ООН та регіональні комісії.
4. Фонди, програми та робочі органи ООН.
5. Автономні організації, пов'язані з ООН: Міжнародне агентство з атомної енергетики (МАГАТЕ), Міжнародна рада з контролю за наркотичними засобами, Міжнародний торговий центр (МТЦ), Всесвітня торгова організація (ВТО), Всесвітня організація з туризму (ВОТ).

Тема 4. Міжнародні організації в процесах глобального регулювання та управління

1. Роль міжнародних організацій в процесах глобального управління.
2. Роль країн «Великої Сімки» в системі міжнародних відносин.
3. БРІКС як чинник формування багатопольярної системи світоустрою.

Тема 5. Регіональні та субрегіональні міжнародні організації

1. Регіональні інтеграційні процеси та діяльність інститутів регіонального співробітництва.
2. Інститути регіонального співробітництва в системі міжнародних відносин.
3. Місце регіональних міжурядових організацій в системі міжнародних відносин.
4. Роль територіального, релігійного, економічного, культурного та інших чинників у формуванні регіональних міжурядових об'єднань.
5. Роль регіональних міжурядових об'єднань у глобалізованому світі.

Тема 6. Європейські міжнародні об'єднання

1. Європейські регіональні структури.
2. Рада Європи, її роль у світовому політичному процесі.
3. Структури Ради Європи. ПАРЄ.
4. Маастрихтський договір 1992 р. та створення ЄС.
5. Амстердамський (1997 р.) та Лісабонський (2007 р.) договори, їх роль у трансформації ЄС.

Тема 7. Міжнародні організації та проблеми регіональної безпеки

1. Організація Варшавського Договору, її роль у системі міжнародних відносин другої половини ХХ ст.
2. Основні засади діяльності та головні завдання в галузі безпеки НАТО.

3. Основні напрямки співробітництва України з НАТО.
4. Основні принципи та правові засади діяльності ОБСЄ.
5. Роль ОБСЄ у врегулюванні військового конфлікту на Сході України.

Тема 8. Міжнародні неурядові організації та формування глобального громадянського суспільства

1. Міжнародні неурядові організації як суб'єкти міжнародних відносин.
2. Основні механізми реалізації програмних цілей неурядових міжнародних організацій.
3. Неурядові міжнародні організації та формування глобальних політичних мереж.
4. Міжнародні організації у вирішенні глобальних проблем сучасності.

Тема 9. Україна в міжнародних організаціях

1. Представництво України в ООН: історія і сьогодення.
2. Участь України в структурах Ради Європи. Норми вітчизняного законодавства, що регламентують процес інтеграції України до структур ЄС. Співпраця України з ПАРЄ.
3. Україна та регіональне об'єднання ГУАМ.
4. Україна та Світова організація торгівлі (СОТ).
5. Роль України в діяльності Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС).
6. Україна в діяльності Організації економічного співробітництва та розвитку.
7. Взаємодія України з Міжнародним валютним фондом (МВФ).

ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

Тема 1. Теоретичні питання

1. Основні теорії міжнародних відносин, її предмет.
2. Основні принципи теорії поля.
3. Типологія міжнародних відносин.
4. Міжнародні відносини та світовий розвиток.

Тема 2. Дипломатія на початку ХХ ст.

1. Дипломатія європейських країн наприкінці першого десятиріччя ХХ ст.
2. Радянський Декрет про мир та «14 пунктів» В. Вільсона.
3. Еволюція позиції США щодо Першої світової війни.
4. Еволюція позиції Росії щодо Першої світової війни.
5. Основні питання Паризької конференції.
6. Ліга Націй, її завдання та роль у новій післявоєнній системі міжнародних відносин. Суперечності держав Антанти щодо Статуту Ліги Націй.

Тема 3. Дипломатія України на початку ХХ ст.

1. Дипломатія УНР 1917 – 1918 рр.
2. Дипломатія української Держави.
3. Взаємини УНР з Антантою та США в 1919 – 1921 рр.
4. Українське питання напередодні та під час Другої світової війни.

Тема 4. Дипломатія напередодні та на початку Другої світової війни

1. Співвідношення сил ключових політичних гравців напередодні Другої світової

війни.

2. Аншлюс Австрії, його міжнародні наслідки.
3. Англо-франко-радянські переговори 1939 р. у Москві. Пакт Молотова-Ріббентропа.
4. Радянсько-фінляндські взаємини.

Тема 5. Дипломатія часів Другої світової війни

1. Капітуляція Франції та початок створення англо-американського союзу. Антигітлерівська коаліція.
2. Японо-американські переговори 1941 р. Місія Курусу.
3. Загострення становища в районі Тихого океану. Напад Японії на американські, англійські та голландські території в регіоні.
4. Вступ США в Другу світову війну.
5. Становище в районі Середземного моря наприкінці 1942 – в 1943 рр. Англо-американській наступ у Північній Африці.

Тема 6. Дипломатія наприкінці Другої світової війни.

Міжнародні відносини біполярного світу

1. Висадка англо-американських військ у Сицилії та капітуляція Італії.
2. Тегеранська конференція 1943 р.
3. Перехід Східної Європи під радянський контроль.
4. Ялтинсько-Потсдамська система та біполярне регулювання міжнародних відносин після Другої світової війни.

Тема 7. Особливості становлення та розвитку постбіполярного світу

1. Антитоталітарні демократичні революції в країнах Східної Європи. Розпад Югославії. Об'єднання Німеччини.
2. Серпневі події 1991 р. у Москві та розпад СРСР.
3. Вплив розпаду СРСР на зовнішню політику світового співтовариства.
4. Визначальні тенденції міжнародних відносин початку ХХІ ст.

ДИСЦИПЛІНА «ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ»

Тема 1. Зовнішня політика держави

1. Зовнішня політика держави: сутність, функції і цілі.
2. Засоби зовнішньої політики
3. Міжнародні відносини.
4. Роль міжнародних організацій у світовому політичному процесі
5. Особливості і тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин

Тема 2. Україна в системі міжнародних відносин.

1. Становлення України як субєкта міжнародних відносини.
2. Цілі та принципи зовнішньої політики України
3. Національні інтереси та національні цінності
4. Цілі та завдання МЗС України

Тема 3. Україна в міжнародних організаціях

1. Представництво України в ООН: історія і сьогодення.

2. Участь України в структурах Ради Європи. Норми вітчизняного законодавства, що регламентують процес інтеграції України до структур ЄС. Співпраця України з ПАРЄ.
3. Україна та регіональне об'єднання ГУАМ.
4. Україна та Світова організація торгівлі (СОТ).
5. Роль України в діяльності Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС).

ДИСЦИПЛІНА «СВІТОВИЙ ПОРЯДОК ТА ГЕОПОЛІТИКА».

Тема 1. Сучасна геополітика

1. Геополітика як наука
2. Глобалізація та її характеристики.
3. Україна на тлі глобальних політичних трансформацій.
4. Геополітичне становище України.
5. Національні інтереси й основні виміри національної безпеки України.
6. Україна в загальноєвропейському політичному процесі.

Тема 2. Зовнішня політика країн АТР

1. Сутність «корейського питання» та підходи до його вирішення.
2. Основні напрями зовнішньополітичної діяльності КНР у другій половині ХХ ст.
3. Геополітичне положення країн Південно-Східної Азії та його вплив на перебіг міжнародних відносин у регіоні післявоєнного періоду.
4. Перспективи денуклеаризації Корейського півострову.
5. Зовнішньополітична доктрина КНР.
6. Роль Японії в регіоні.
7. Зовнішньополітичні впливи Росії в регіоні.

Тема 3. Зовнішня політика країн Південної Азії

1. Основні напрями зовнішньополітичної діяльності Республіки Індія наприкінці ХХ ст.
2. Перебіг та динаміка індо-пакистанського конфлікту.
3. Сучасний стан індо-пакистанських відносин.
4. Причини встановлення в 2003 р. військової присутності США в Іракській Республіці.
5. Особливості китайсько-індійських відносин.

Тема 4. Зовнішньополітична діяльність США у післявоєнний період

1. "Атомна дипломатія" в післявоєнний період.
2. Зовнішня політика адміністрації Г. Трумена.
3. Посилення протистояння в "холодній війні" в першу каденцію адміністрації Д. Ейзенхауера.

4. Суперечності політики США часів президентства Дж. Кеннеді.
5. Американсько-японський договір безпеки.
6. Латиноамериканський курс Дж. Картера.

Тема 5. Зовнішньополітична діяльність США наприкінці XX – початку XXI століття

1. Теоретичні засади зовнішньої політики Р. Рейгана.
2. Балканська політика адміністрації Б. Клінтона.
3. Політика США в нерозповсюдженні ядерної зброї.
4. Політика США щодо Іраку.
5. Боротьба з міжнародним тероризмом адміністрації Дж. Буша (мол.)
6. Зовнішня політика адміністрації Б. Обами.
7. Ізоляціонізм Д. Трампа.

Тема 6. Зовнішньополітична доктрина Великої Британії

1. Національні інтереси Великої Британії: загальна характеристика.
2. Зовнішньополітична стратегія Великої Британії в нових умовах після Другої світової війни.
3. Еволюція зовнішньополітичних і оборонних доктрин Великої Британії доби «холодної війни».
4. Особлива роль США в зовнішній політиці Великої Британії.
5. Велика Британія в НАТО, ОБСЄ, ООН та інших міжнародних організаціях.
6. Брексит та його вплив на Євросоюз.

Тема 7. Зовнішньополітична доктрина країн Євросоюзу

1. Міжнародне значення виникнення ЄС.
2. Зовнішньополітичні інтереси Німеччини: загальна характеристика.
3. Зовнішньополітична стратегія Франції.
4. Зовнішньополітичні інтереси країн Східної Європи.
5. Зовнішньополітичні стратегії країн Балтії.
6. Сучасні виклики, що стоять перед ЄС.

Тема 8. Зовнішньополітичні проблеми країн Близького Сходу

1. Основні проблеми безпеки на Близькому Сході. Палестинська проблема. Сирійський фактор.
2. Близький Схід і Північна Африка як субрегіональні підсистеми: критерії виокремлення, проблеми та перспективи.
3. Проблеми безпеки в районі Магрибу.
4. Створення Організації Ісламська Конференція. Розширення сфери впливу. Організаційна структура ОІК.
5. Іракський та іранський фактори в регіоні.
6. Зростання ролі Туреччини в системі міжнародних відносин.
7. Рада співробітництва арабських держав Перської затоки.

Тема 9. Зовнішньополітичні перспективи країн Африки

1. Геополітичне значення розвитку африканських країн.
2. Походження та особливості розвитку африканської регіональної підсистеми міжнародних відносин: історичний, культурний, географічний критерії.
3. Створення Організації Африканської єдності (ОАЄ), її основні цілі та завдання.
4. Участь африканських держав в ООН, русі неприєднання та інших міжнародних організаціях.
5. Геополітичні зміни кінця XX – початку XXI ст. на африканському континенті.
6. Роль ПАР на Африканському континенті.

Тема 10. Зовнішньполітичні перспективи країн Америки

1. Південна Америка як міжнародно-політичний регіон.
2. Інтеграційні процеси в Латинській Америці.
3. Інтеграційні об'єднання в регіоні (ЛІАСТ, ЦАОР, Андський пакт, КАРІФТА).
4. Роль США в Південній Америці. Проект АЛКА.
5. Зміна балансу геополітичних сил у Латинській Америці на початку XXI ст.
6. НАФТА – ключова регіональна організація в Північній Америці.
7. Роль Канади на сучасній міжнародній арені.

Тема 11. Футурологія та політичне прогнозування

1. Футурологія як наука
2. Концепції постіндустріального суспільства Олвіна Тоффлера і Даніела Белла.
3. Концепція інформаційного суспільства Джона Нейсбіта.
4. Ідея «кінця історії» Френсіса Фукуями.
5. «Римський клуб», його діяльність та внесок у розуміння глобального розвитку людства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ІСПИТУ

**при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

Фаховий іспит проводиться у строки та згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2024 році.

Форма проведення – тестова.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті 50.

Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді один із яких правильний.

Тривалість тестування – 2 астрономічні години.

Складеним вважається фахове випробування за результатами якого вступник набрав не менше 50 % від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового вступного випробування становить 200 балів, правильна відповідь на одне тестове завдання – 4 бали.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування за 200-бальною та 2-бальною шкалою

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
45-50	180-200 (відмінно)	зараховано
35-44	140-176 (добре)	
25-34	100-136 (задовільно)	
Менше 25	Менше 100 (незадовільно)	не зараховано

Перевірка робіт екзаменаторами здійснюється **чорнилом червоного кольору з обов'язковим зазначенням: правильної відповіді «+», неправильної «-».**

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Міністерство фінансів України
Державний податковий університет

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для проведення фахового іспиту
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»

за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Геополітика, геостратегія та міжнародні відносини»

На виконання завдань тесту Вам дається *2 години*.

На кожне завдання пропонується 4 варіанти відповіді.

Тільки один варіант відповіді є правильним.

Ніяких виправлень у даних відповідях не допускається.

Вступне тестове завдання з 1 до 50 оцінюється 4-ма балами.

1. Термін «міжнародні відносини» запровадив:

- А) Г. Моргентау
- Б) Р. Арон
- В) І. Кант
- Г) Дж. Бентам

2. Вестфальський мир 1648 р. завершив:

- А) Тридцятилітню війну
- Б) війну за іспанську спадщину
- В) війну за австрійську спадщину
- Г) Першу світову війну

3. Суверенітет держав, їх територіальна цілісність, баланс сил стали провідними принципами міжнародних відносин внаслідок створення моделі міжнародних відносин:

- А) Вестфальської 1648 р.
- Б) Віденської 1815 р.
- В) Версальсько-Вашингтонської 1919 – 1921 рр.
- Г) Ялтинсько-Потсдамської 1945 р.

4. Підтримка політичної рівноваги в Європі стала провідним принципом міжнародних відносин внаслідок створення моделі міжнародних відносин:

- А) Вестфальської 1648 р.
- Б) Віденської 1815 р.
- В) Версальсько-Вашингтонської 1919 – 1921 рр.
- Г) Ялтинсько-Потсдамської 1945 р.

5. «Концертом Європи» називають систему міжнародних угод:

- А) Вестфальську 1648 р.
- Б) Віденську 1815 р.
- В) Версальсько-Вашингтонську 1919 – 1921 рр.
- Г) Ялтинсько-Потсдамську 1945 р.

6. До Антанти при її утворенні входили:

- А) Великобританія, Франція, Росія
- Б) Німеччина, Франція, Великобританія
- В) Німеччина, Австро-Угорщина, Італія
- Г) Росія, Австро-Угорщина, Італія

7. До Троїстого Союзу при його утворенні входили:

- А) Великобританія, Франція, Росія
- Б) Німеччина, Франція, Великобританія
- В) Німеччина, Австро-Угорщина, Італія
- Г) Росія, Австро-Угорщина, Італія

8. Політику «умиротворення» наприкінці 1930-х рр. проводили:

- А) Англія та СРСР
- Б) Франція та США
- В) Англія та Франція
- Г) Німеччина та Італія

9. План «Барбаросса» це:

- А) план агресивної війни фашистської Німеччини проти СРСР
- Б) план агресивної війни фашистської Німеччини проти Польщі
- В) план агресивної війни фашистської Німеччини проти Франції
- Г) план агресивної війни СРСР проти Фінляндії

10. Ідею «Сполучених Штатів Європи» висунув:

- А) У. Черчілль
- Б) Р. Шуман
- В) Ш. де Голль
- Г) Й. Сталін

11. Прагнення до відособлення, спрямоване на створення самостійних держав чи національно-державних автономій:

- А) ізоляціонізм
- Б) лібертаризм
- В) сепаратизм
- Г) мондіалізм

12. У політичних ученнях так називають форму держави, якою управляють найкращі:

- А) олігархія
- Б) меритократія
- В) медіакратія
- Г) аристократія

13. Яке політичне вчення проголошує своєю метою знищення держави й заміну будь-якого примусу вільною та добровільною асоціацією громадян:

- А) егалітаризм
- Б) анархізм
- В) націоналізм
- Г) соціал-демократизм

14. Влада, заснована на впливі засобів масової інформації, називається:

- А) геронтократія
- Б) охлократія
- В) плутократія
- Г) медіакратія

15. Хто з політичних мислителів назвав свою роботу іменем біблійного чудовиська, ототожнивши його з державою?

- А) Арістотель
- Б) А. де Токвіль
- В) Т. Гоббс
- Г) Ш. Монтеск'є

16. Функція політичної соціалізації включає в себе:

- А) розробку альтернативних сценаріїв майбутнього політичного розвитку
- Б) вироблення єдиної ідеології
- В) включення людини в політику
- Г) визначення певних програм і цілей суспільного розвитку

17. Ким започаткована теорія легітимності?

- А) Ш. Монтеск'є
- Б) Дж. Локк
- В) М. Вебер
- Г) Н. Макіавеллі

18. Хто із наведених мислителів першим вжив термін «політична культура»:

- А) Платон
- Б) Ш. Монтеск'є
- В) І. Гердер
- Г) Ж.Ж. Руссо

19. Формування системи міжнародних організацій розпочалося:

- А) у XIV ст.
- Б) на початку XIX ст.
- В) у середини XIX ст.
- Г) на початку XX ст.

20. ООН була заснована в:

- А) 1919 р.
- Б) 1945 р.
- В) 1949 р.
- Г) 1958 р.

21. Україна стала членом ООН:

- А) у 1945 р.
- Б) у 1960 р.
- В) у 1991 р.
- Г) у 2004 р.

22. До якої категорії належить функція міжнародної організації, яка визначає сфери відповідності інтересів держав-учасниць:

- А) головна
- Б) регулювальна
- В) оперативна
- Г) контролююча

23. До якої категорії належить функція міжнародної організації, яка визначає відповідність фактичного стану справ в організації до встановлених норм та еталонів:

- А) головна
- Б) регулювальна
- В) оперативна
- Г) контролююча

24. Вищим органом ООН є:

- А) Генеральна Асамблея
- Б) Рада Безпеки
- В) Секретаріат
- Г) ЕКОСОП

25. Як називаються органи міжнародної організації, які здійснюють оперативні функції:

- А) адміністративні
- Б) пленарні
- В) виконавчі
- Г) контролюючі

26. Визначіть тип міжнародної організації, до якої належить ООН:

- А) галузева
- Б) універсальна
- В) регіональна
- Г) закрита

27. Яка головна мета створення ООН:

- А) розвиток дружніх відносин між націями на ґрунті поважання принципу рівності і самовизначення народів
- Б) міжнародне співробітництво щодо вирішення проблем економічного, соціального, культурного й гуманітарного характеру
- В) підтримка міжнародного миру й безпеки
- Г) формування центру узгодження зусиль націй для досягнення спільних цілей

28. Головними органами ООН є:

- А) Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, ЮНЕСКО, Міжнародний суд, Рада з опіки
- Б) Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, ЕКОСОП, Міжнародний суд, Секретаріат, Рада з опіки
- В) Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, ЮНКТАД, Міжнародний суд
- Г) Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, ЮНЕСКО, МВФ, Секретаріат

29. Скільки голосів членів Ради Безпеки достатньо, щоб рішення було прийнятим, якщо не застосовується «вето»:

- А) 5
- Б) 9
- В) 12
- Г) 15

30. У якому році створено Європейський Союз?

- А) у 1951 р.
- Б) у 1957 р.
- В) у 1992 р.
- Г) у 1999 р.

31. Європейський Союз засновано за угодою:

- А) Амстердамською
- Б) Варшавською
- В) Маастрихтською
- Г) Шенгенською

32. Європейський фонд розвитку (ЄФР) утворено для надання допомоги:

- А) країнам-членам ЄС
- Б) країнам, які розвиваються
- В) країнам з перехідною економікою
- Г) країнам Східної Європи

33. До Європейської асоціації вільної торгівлі входять країни:

- А) Швеція, Данія, Швейцарія, Фінляндія
- Б) Швеція, Швейцарія, Норвегія, Фінляндія
- В) Швейцарія, Норвегія, Ісландія, Ліхтенштейн
- Г) Норвегія, Ірландія, Швеція, Люксембург

34. СНД складається з:

- А) 9-ти держав
- Б) 11-ти держав
- В) 12-ти держав
- Г) 16-ти держав

35. Вищим органом СНД є:

- А) Рада голів держав
- Б) Рада голів урядів
- В) Координаційно-консультативний комітет
- Г) Міжпарламентська асамблея

36. Членами ГУАМ є:

- А) Грузія, Узбекистан, Азербайджан, Молдова
- Б) Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова
- В) Греція, Україна, Албанія, Македонія
- Г) Греція, Україна, Австрія, Македонія

37. Документ, на підставі якого почалося співробітництво України та ЄС, має назву:

- А) Угода про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною
- Б) Спільна стратегія Європейського Союзу щодо України
- В) Стратегія інтеграції України в ЄС
- Г) План дій Україна – ЄС

38. Міжнародний договір і звичай за юридичною силою:

- А) рівні
- Б) договори мають пріоритетом над звичайними нормами
- В) договір і звичай взаємодоповнюють один одного
- Г) норми міжнародного звичаєвого права переважають над договорами

39. Який орган має право виносити рішення про використання Збройних сил ООН?

- А) Генеральна Асамблея ООН
- Б) Рада Безпеки ООН
- В) Економічна і Соціальна Рада ООН
- Г) Міжнародний Суд ООН

40. Перша міжнародна міждержавна організація, створена з метою розвитку співробітництва, досягнення миру і безпеки між народами:

- А) Ліга Націй
- Б) ООН
- В) Священний союз
- Г) НАТО

41. Головним ідеологом концепту «політичного реалізму» був:

- А) Г. Моргентау
- Б) Дж. Картер
- В) І. Кант
- Г) З. Бжезінський

42. Визначте суб'єктів світової політики:

- А) найбільші та найвпливовіші держави світу
- Б) національні уряди, громадські рухи, міжнародні організації, політичні лідери, клани
- В) окремі держави незалежно від їх статусу
- Г) неурядові організації, що відстоюють мир в усьому світі

43. Автором твору «Велика шахівниця» є:

- А) Ф. Ратцель
- Б) Н. Дж. Спайкмен
- В) З. Бжезінський
- Г) К. Шмітт

44. Однією із найважливіших ознак цивілізації, за С. Хантінгтоном, є:

- А) релігія
- Б) мова
- В) культура
- Г) політика

45. Головним міжнародно-правовим документом сучасності, в якому визначені основні принципи міжнародного права є:

- А) Статут ООН
- Б) Віденська конвенція
- В) Окінавська хартія
- Г) Усі відповіді правильні

46. Антилюдський, антисоціальний, незаконний акт насильства, що призводить до вчинення антигуманістичних дій і характеризується зловмисною спрямованістю та організаційним забезпеченням, метою якого є

досягнення політичних, релігійних чи ідеологічних цілей

- А) мондіалізм
- Б) тероризм
- В) нацизм
- Г) націоналізм

47. Терміном «Азіатсько-тихоокеанський регіон» позначають:

- А) азійські держави, які мають вихід до Тихого океану та об'єднані економічно й політично
- Б) сферу впливу азійських країн
- В) країни, розташовані по периметру Тихого океану, та численні тихоокеанські острівні держави
- Г) тихоокеанські острівні держави

48. Кількість країн-членів ЄС:

- А) 27
- Б) 28
- В) 29
- Г) 30

49. Рік створення ОБСЄ:

- А) 1993 р.
- Б) 1994 р.
- В) 1995 р.
- Г) 1997 р.

50. Україна стала членом СОТ:

- А) у 2007 р.
- Б) у 2008 р.
- В) у 2009 р.
- Г) у 2010 р.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко І.І. Історія міжнародних відносин: навч. посіб. К.: Сталь, 2019. 276 с.
2. Брусиловська О.І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е – сер. XVII ст. н.е.). Одеса, 2020. 185 с.
3. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політико-управлінські системи світу: навч. посіб. К.: Знання, 2019. 668 с.
4. Геополітика: енциклопедія / за ред. Є.М. Суліми. К.: Знання України, 2020. 919 с.
5. Григор'єва Т.Ю. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст.: навч. посіб. К., 2020. 176 с.
6. Горбулін В.П. Світова гібридна війна: український фронт / за заг. ред. В.П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. К.: НІСД, 2019. 496 с.
7. Громадські організації у дискурсі демократизації суспільства: монографія / за наук. ред. В.П. Беха. К.: Вид. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. 680 с.
8. Гуменюк Б. Глобалізація і сучасний міжнародний процес: монографія / Б. Гуменюк, С. Шергін, В. Бебик, І. Горобець, Р. Жангожа, С. Кононенко, Г. Костенко, В. Нагайчук, О. Полторацький; Дип. акад. України при МЗС України, Всеукр. асоц. політ. наук. К.: Ун-т "Україна", 2019. 508 с.
9. Дмитренко М.А. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції. К.: Знання України, 2020. 544 с.
10. Дюррозель Ж. Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів; пер. з фр. К.: Основи, 2020. 903 с.
11. Європейський проект та Україна: монографія / А.В. Єрмолаєв, Б.О. Парахонський, Г.М. Яворська, О.О. Резнікова. К.: НІСД, 2021. 192 с.
12. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу: навч. посіб. Вінниця, 2020. 564 с.
13. Зленко А. М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. Харків: ФОЛІО, 2021.
14. Іваницька О.П. Історія міжнародних відносин (1918–1945 рр.) К.: Вид. Дім "Слово", 2019. 628 с.
15. Історія української дипломатії: навч. посіб. К.: Либідь; Х.: Фоліо, 2019. 888 с.
16. Камінський А. Основи міжнародних відносин. Л.: ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 206 с.
17. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби: навч. посіб. К.: Центр учб. літ., 2020. 414 с.
18. Кирилюк Ф.М. Новітня політологія: навч. посіб. К.: Центр учб. літ., 2021. 564 с.
19. Коваленко С.О. Види і форми міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій // Публічне право. 2014. №2 (14). С. 113–120.
20. Копійка В.В. Європейський Союз: досвід розширення і Україна. К.: Юрид. думка, 2021. 256 с.
21. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні відносини ХХ століття: навч. посіб. К.: Школяр, 2019. 256 с.

22. Крушинський В.Ю., Манжола В.А. Міжнародні відносини та світова політика 1945–1980 рр. Дати. Події. Факти: навч. посіб. К.: Либідь, 2020. 190 с.
23. Кудряченко А. Ялтинська конференція держав Великої трійки і вихід України на міжнародну арену // Віче. 2015. №5 (385): березень. С. 25–27.
24. Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945 – 1975 рр.: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2007. 366 с.
25. Марущак М.Й. Історія дипломатичних відносин у ХХ сторіччі. Вінниця: Нова книга, 2008. 368 с.
26. Матвієнко В.М. Україна і Ліга Націй. К., 2000.
27. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. К.: Знання, 2000.
28. Міжнародні організації: навч. посіб. / за ред. О.С. Кучика. К.: Знання, 2005. 497 с.
29. Набока О.В. Історія міжнародних відносин епохи середньовіччя: зовнішня політика держав Азії та Африки: курс лекцій. Луганськ, 2011. 151 с.
30. Павлюк М.В. Відносини Україна – НАТО у контексті міжнародних угод // Держава і право. Серія: Юридичні і політичні науки. 2009. Вип. 44. С. 626–632.
31. Салабай В.Ф., Дудко І.Д., Борисенко М.В., Чуб М.П. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики ХХ – ХХІ ст.: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 368 с.
32. Толстов С. Діяльність міжнародних організацій в Україні: загальні тенденції та орієнтири // Віче. 2015. №4 (384): лютий. С. 11–15.
33. Турчин Я.Б. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ ст.): навч. посіб. Л., 2013. 139 с.
34. Українська дипломатична енциклопедія: у 5 т. / редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. К.: Знання України, 2004.
35. Хижняк І. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648 – 1918). К., 2009.
36. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. К.: ДАУ при МЗС України, 2013. 204 с.
37. Шпакович О. Місце міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин // Право України. 2010. № 12. С. 186–192.

Голова фахової атестаційної комісії

Л.В. Чупрій